

Якщо тобі важко

Василь Думанський

"Якщо тобі важко, знайди того, кому важче"... — радить давня мудрість нещасному, аби він утішився хоч тим, що йому не зовсім зле, що йому більше за когось поталанило.

1.

Давно колись я опинився далеко за селом. Уже починало сутеніти, а на версту кругом — ні душі. Тільки купка верб на дні широкої долини. Закутали ноги в туман і стоять під щербатим місяцем. Це ж не одну ніч вони самують у цьому безгомонні! До них ні дороги, ні стежини, тільки влітку, навпростець, забреде людська худоба. Взимку ж, як опаде листя, там лише морози, лише хуги й замети по шию, в яких можна втопиться, не докликавшись порятунку. Проте верби ростуть, як і ті, що в сільському затишку, вітами-пальцями до зірок тягнуться!

Совісно мені стало скаржитись на свою самоту, адже я можу вибирати собі місце. Відтоді, лиш почне здаватися, що вже нікого живого не знайду, здичавію в безлюді й спотворюся від незгод, — із пам'яті являються ті тихі верби. І тоді десь беруться сили, і я видряплююся з лиха на берег, і випростаюся під тягарями, і живу далі, хоча ноша важка й невесела. Зате мені любо почуватися нерозтросченим!

2.

А ще була ніч у селі й не було вогника в жодному вікні. Темні дерева, ніби сторожа, понахилялися на тини, аби бачилося, що у хвіртку — зась! Я й не рипався куди-небудь, бо ще трохи мав сили, тому думав, що світло десь попереду не згасло, що тільки чомусь заступилося. Саме ця сподіванка тримала і вела у темряві.

Аж раптом — заводить собака.

Наче з-під землі вирвався стогін усіх придушених. Чого бракує собачій душі — хліба?.. води?.. Відповів брязкіт ланцюга: "Во-о-лі!". Пес був прикутий до своєї туги і міг її передати лише голосом.

Мені ж було легше: моя туга була прикута до мене, я міг носити її з собою, розвіваючи по життєвих теренах.

3.

...А верби стояли мовчки у своїх стихіях, позаяк не могли ні озватися, ні поступитися. Може, тому й не озивалися гуком, що уміли мовчати під щербатим місяцем. Може, тому й не поступалися з місця, що уміли стояти, закутавши ноги в туман?

Напевно, саме у цьому і мужність, і стійкість, і сила!